

Mag. art. Stanislav Grich

Dejiny hudby II
filmovéj

1945-1970

Povojnová kríza filmovej tvorby

-v 1949 sa predalo v Amerike 90 miliónov lístkov do kina, v 1956 len 45 miliónov a 5000 kín bolo zatvorených.

-Filmová hudba sa začla nahrávať aj mimo Holywoodu

-politické machinácie-politicky sporný umelci boli obmedzovaní a nesmeli nahrávať.

-vznik televízie 1951, jej rýchly rast. 1952 už bolo pre televíziu naktútench vyše 300 filmov. Existovalo 85 komerčných staníc a v roku 1954 233 staníc!

Nové technické prostriedky

- Vynález magnetofónového pásu
- Stereofónny zvuk: prvýkrát vo filme *The Robe* 1953-Alfred Newmann
- 1960, Spartakus, nový 70 mm filmový pás a 6 kanálový zvuk

Charakteristické diela

- Ben Hur 1959 50 rokom v Hollywoode. Miklós Rózsa
- Alex North- symfonický jazz-Cleopatra 1960
- East of Eden-H: Leonard Rosenmann, sugestívna, moderná, uvoľnené tonalita, chromatický štýl
- Najväčším experimentom bol film **Forbidden planet-Elektronická tonalita**, 1956 základ pre sci-fi žánre. (vesmírna odysea, star wars...) H: Luis and Bebe Baron

-Bernard Herrmann- najvplyvnejší skladateľ. *Anna and the King of Siam* 1946-sonoristické plochy, gamelan, aj sci-fi miesta. Balinézska pentatonika

-Holywoodske filmy pred 1960 spravidla nemali happy end. Happy end pochádza z vplyvu Európskej kinematografie.

Česko

-Vznik bratři v triku- 1945

-1953 len 7 filmov ročne, čo je najmenej od 1930. V 60 rokoch opäť vzrast.

-v rokoch 1945-59 bolo 68 skladateľov z toho 12 slovenských a 9 cudzích (počiatky koprodukcie)

-Jan Fischer, Svatopluk Havelka, Zdeněk Liška, Jiří Šust, Najvyťaženejší predvojnový skladateľ Julius Kalaš.

Základné rysy 1945-1959

- kontinuita predvojnových skladateľov (Srnka, Škvor, Kalaš)
- nova generácia s výbornou znalosťou kompozície-
využívanie symfonického orchestra
- klasická, tradičná hudba, nie experimentálna
- v rámci dogmatických ideí sa obmedzila populárna hudba, muzikál opereta, prevládala ľudová melódika.

Jiří Srnka:

40 filmových hudieb

-*ROZINA, SEBRANEC* (krásne spojenie historického koloritu a veľkého dramatismu),

-*Řeka čaruje.*-tvrdé zásahy cenzúry, no režisér ich nerešpektoval 1945

-*Nezbedný bakalář*-Jedna z najlepších hudieb J. Srnky

-*KRAKATIT* 1948: svet reality a fikcie. Timbrové tónové zhluky, disonancie, elektronika-prelomová hudba v zmysle využitia prvkov Novej hudby-moderny.

-Štátna cena za film *Měsíc nad řekou* 1953. Vystihuje hudbou psychologické odtiene v živote hlavných postáv.

Jan Rychlík

- znalost' hudby exotických kultúr, histórie, novej hudby.
- filmy a animované v bábkové – O psíčkovi a Mačičke (1950-1953).
- vrchol tvorby: *Ztracenci* barokový kontrapunkt, generálbas

Václav Trojan

- Špalíček 1946-47, Císařuv slavík 1948, Princ bajaja 1951, Staré pověsti české 1952, Sen noci Svatojánské 1959,
- Ďalší skladatelia: Svatopluk Havelka, Jan. F. Fischer, Miloš Vacek, Zdeněk Liška...

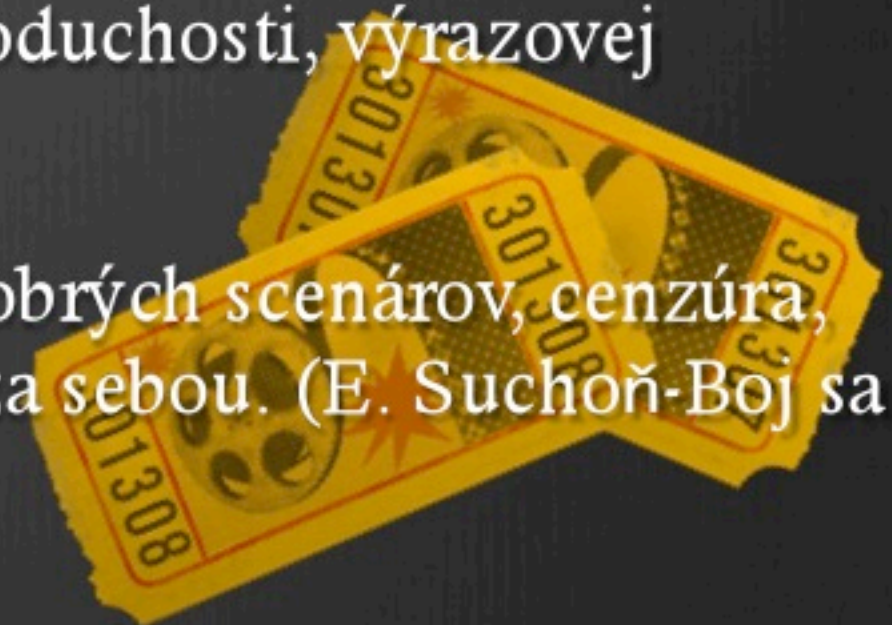
SLOVENSKO

-znárodnenie kinematografie 1945. Hudba k prvým povojnovým filmom sa nahrávala v Redute v BA, neskôr FYSIO v Prahe.

-Prvé povojnové filmy charakterizuje: 1. slovenskosť, 2. akademickosť, 3. profesionálnosť.

-**Tibor Andrašovan**- veselohra KATKA. Ukázal, že hudba nemusí mať len ťažký symfonizmus, ako prvý pochopil špecifikum filmovej tvorby v jej jednoduchosti, výrazovej určitosti a sujetovej funkčnosti.

-1950-1955 len 2 filmy ročne- málo dobrých scenárov, cenzúra, skladať mohol len ten, kto mal čosi za sebou. (E. Suchoň-Boj sa končí zajtra.)

Milan Novák

-v polovici 50 rokov už bol **Andrašovanov folklorizmus opotrebovaný**, hľadal sa nový autor na folklórne témy. M. Novák témy zapracoval, no hudba je príliš civilná. Nie sú však uzavreté slučky ale vedel skĺbiť výrazové prvky do súvislého celku. Mal zmysel pre časovú procesuanosť. Vyhybal sa výrzovej ostentatívnosti. Nie veľa hudby. Neilustroval obraz. *Kapitán Dabač* (1959)

-Koncom 50 rokov, menej nástrojov, moderná hudba-

Ilja Zeljenka.

Ďakujeme za pozornosť